

BÄSTA NORDENSKIÖLDARE!

Hösten är här. Sommarens exkursion gjordes till Novgorod och deltagarna fick både uppleva gränsövergångens besvärligheter och Novgorodtraktens natur och sevärdheter. Tack alla deltagare för att ni gjorde exkursionen både givande och minnesvärd!

För några år sedan firades Linné stort i både Sverige och här hos oss. Totalt bortglömt har 300-års minnet av Pehr Kalms födelse varit. Jag vill därför passa på att påminna lite om vår egen stora naturvetare. Pehr Kalm föddes den 6 mars 1716. Han blev den kanske mest kände av Linnés så kallade apostlar. Fastän Kalms födelseort var Själevad i Ångermanland, kan vi ändå kalla honom österbottning. Hans far var kaplan Gabriel Kalm i Korsnäs och hans mor hette Catharina Ross. Hon var dotter till borgmästaren i Vasa. Till Själevad hade familjen flytt undan stora ofreden och Gabriel Kalm dog redan innan sonens födelse.

Vi kommer ihåg Kalm främst för hans många upptäcksresor. På 1740-talet reste han till Ryssland och Sibirien. Därifrån hämta han bland annat en art av den sibiriska ärtbusken. Han utnämndes till professor i naturhistoria och ekonomivetenskap vid akademien i Åbo år 1747, samma år som han begav sig på sin längsta resa. På hösten startade han från Göteborg till England och sedan vidare till Nordamerika. Han kom till Philadelphia i september följande år och blev där god vän med stadens postmästare, Benjamin Franklin.

I Nordamerika gjorde han flera resor och samlade in frön från diverse olika växter. Lite romantik hann han också med. Nyårsdagen 1750 gifte han sig med Anna Margareta Sjöman, änka efter Johan Sandin som varit den svenska församlingens pastor i Swedesboro. Tillsammans med sin familj, en levande opossum och flera säckar växtfrö återvände Kalm till Göteborg den 16 maj 1751. Opossumen skulle vara en present åt Linné, som betackade sig för djuret. Det fick därför bo hos den Kalmska familjen där den skrämde slag på pigorna för att slutligen dö av fetma. Familjen bosatte sig i Åbo, där Kalm skötte sin professur, grälade med Pehr Adrian Gadd, och blev så småningom akademins rektor. De flesta av hans fröprover blev inte framgångsrika. Vi har i alla fall Kalm att tacka för våra hagtornshäckar, vildvinet och rosenhallon. Kalm dog den 16 november 1779 i Åbo.

Många hälsningar och jag hoppas kunna möta så många som möjligt av er i samband med höstens och nästa vårs program.

Lena Huldén
ordförande

HÖSTEN 2016 PROGRAM

Stadgeenligt HÖSTMÖTE **tisdagen den 29 november kl. 18.00** i Vetenskapernas hus, Kyrkogatan 6, Helsingfors, rum 313. På mötet behandlas stadgeenliga ärenden. Efter mötet, ca kl. 18.15 blir det föredrag av fil.dr Jennica Thylin-Klaus över ämnet **"Den finländska svenskan under tidigmodern tid"**.

Jennica Thylin-Klaus disputerade 2012 i nordisk historia vid Åbo Akademi på en idéhistorisk studie om svensk språkplanering i Finland 1860–1920. Hon är som redaktör och forskare knuten till SLS bl.a. inom projektet Förvaltningshistorisk ordbok och "Svenska i Finland – i dag och i går".

Onsdagen den 7 december kl. 14 besöker vi **Nationalmuseum** för att se UTSTÄLLNINGEN **"Renässansen. NU!** – från Rafael till Tizian – 1500-tals målningar från Italien". **Samling i biljetthallen kl. 13.45.** Svenskspråkig guidning som tar ca en timme. Efter guidningen ges det tillfälle att tillsammans dricka en kopp kaffe i Caféet. Detta är naturligtvis helt frivilligt. Museibesöket kostar 5 euro per person, och betalas kontant till sekreteraren på plats.

Vid sidan av Leonardo da Vinci och Michelangelo hör Rafael och Tizian till de största namnen inom det italienska renässansmåleriet. På utställningen visas för första gången i Finland även målningar av andra betydande konstnärer, såsom Lorenzo Lotto, Tintoretto, Girolamo Romanino och Giovanni Battista Moroni. På utställningen finns verk av fler än 20 olika konstnärer. Målningarna på utställningen har i huvudsak lånats från Pinacoteca Museo Tosio Martinengo i Brescia, som är ett av de viktigaste museerna i Lombardiet.

Under VETENSKAPSDAGARNA 2017 kommer Nordenskiöld-samfundet att dela ut **BJÖRN KURTÉN-PRiset** för en vetenskaplig eller konstnärlig prestation i Björn Kurténs anda. Priset utdelas söndagen **den 15 januari 2017 kl. 12** i Universitetets huvudbyggnad, sal 12 (3:e vån.). Vid tillfället håller pristagaren ett kort tal.

KONTAKTUPPGIFTER

Sekreterare
Thomas Westerbom
Kurängsvägen 15 B
02750 Esbo
Tel. 045-147 0727
sekreterare@nordenskioldsamfundet.fi

Ordförande
Lena Huldén

Tel. 045-318 45 01
lena.hulden@helsinki.fi

Samfundets hemsida: www.nordenskioldsamfundet.fi